

Rešenje za energetske budućnost Srbije nisu ni uglj ni nuklearna energija, već energetska efikasnost i hidroelektrane, rekao je koordinator za program enegetike i klimatskih promena u Centru za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR) Zvezdan Kalmar.

Kalmar je na konferenciji za novinare u Beogradu rekao da će za funkcionisanje termocentrala i energetskog ugljenog sistema u budućnosti biti neophodno investiranje u odsumporavanje, koje će ukupno koštati oko 800 miliona evra i da bi za taj novac barem 200.000 domaćinstava moglo da izoluje kuće i stanove i opremi ih novim, kvalitetnijim izvorima grejanja ili proizvodnje struje.

“Odsumporavanje podrazumeva drastično povećanje potrebne količine uglja za istu količinu struje na mreži. Samo to postrojenje i filteri koji skupljaju čestice zahtevaju između 10% i 30% povećanja količine uglja da bi imali istu količinu struje na mreži”, istakao je on.

Dodao je da će, sem povećanja količine uglja, biti povećana i količina suspendovanih čestica, pepelišta, broj rudnika i novih mašina.

“Da bi se izgradio sistem za odsumporavanje potrebno je minimum od tri do četiri godine, pa kad se pusti na mrežu, potrebno je desetak godina da se otplati. Vi ste zakopali 800 miliona evra na 15 godina, a održavanje za ceo sistem će koštati godišnje preko 100 miliona evra”, izjavio je Kalmar.

Ocenio je da za tih 15 godina može da se izoluje veliki broj domaćinstava i da, kada se izoluje kuća, ta investicija može da se otplati za oko pet godina.

“Vi takvu investiciju onemogućavate jer ste novac potrošili na stare tehnologije, koje su očigledno sa stanovišta klimatskih promena štetne”, izjavio je Kalmar i dodao da je promocija odsumporavanja štetna, jer se tako povećava emisija ugljen-dioksida.

Istakao je da ako termocentrale ostanu na mreži, Srbija baca ogroman novac i energiju i zagađuje okolinu, i dodao da smatra da do 2035. godine treba ukinuti termoelektrane.

Naveo je podatak da je pre 20 godina potrošeno oko 200 miliona evra na iseljavanje ljudi iz sela Vreoci, kod Lazarevca gde se navodno nalazilo 570 miliona tona uglja, ali da su “oni osmotrili to mesto i da tamo nema uglja” i pozvao nadležne da objave podatke koliko je novca ukupno potrošeno.

Istakao je i da je zelenim kreditom iz 2011. godine trebalo da se kupi mašina koja služi za inteligentno mešanje boljeg i lošeg uglja da bi se dobio stalni, predvidljivi kvalitet uglja, i da je taj kredit iznosio preko 150 miliona evra.

“Mi plaćamo duplo, homogenizaciju koja najverovatnije ne radi i skuplja struju jer je blato došlo u blokove termoelektrane “Nikola Tesla” u Obrenovcu”, rekao je Kalmar.

On je naglasio da Srbija mora da ispuni obaveze koje ima prema EU, a to je dekarbonizacija energetskog sektora do 2050. godine, ali da naše termocentrale, čak ni Kostolac B3, neće

biti na mreži pre 2025. godine, pa neće biti moguće otplatiti projekat do 2050. godine.

“Da bi roba koja će koristiti ovu struju mogla da se prodaje u EU, ta roba će morati da se snabdeva iz struje koja će biti usaglašana sa standardima EU, neće biti moguće izvoziti robu iz Srbije ukoliko se ne budu plaćale takse na ugljen dioksid”, rekao je Kalmar i dodao da Elektroprivreda Srbije (EPS) ne bi mogla likvidno da posluje uz takve takse.

Govoreći o nuklearnim centralama, on je istakao da to nije urgentno rešenje koje je Srbiji potrebno, jer se stari tipovi reaktora grade deset ili petnaest godina.

Dodao je da u Srbiji nema dovoljno nuklearnih kadrova i regulatornog okvira, pa je jedino urgentno rešenje energetska efikasnost, jer za nju ima “dovoljno kapaciteta i radne snage”.

“Za taj novac može više puta da se izoluje cela Srbija. Treba izračunati, otprilike 5.000 evra na 2,5 miliona domaćinstava. To je proces koji može da se završi za deset godina. To je urgentno rešenje jer mi možemo da značajno smanjimo potrošnju za dve do tri godine”, rekao je Kalmar.

On je istakao da su reverzibilne hidrocentrale prvi korak posle energetske efikasnosti.

“Srbija je u ovom ‘udaru’ pokazala da ima dovoljno hidropotencijala, preko 60 odsto struje je proizvedeno na taj način”, kazao je on i dodao je da će, kada se izgrade hidroelektrane Djerdap 3 i hidroelektrana na reci Bistrici, struja moći da se izvozi u region.

Istakao je da reverzibilne hidrocentrale mogu da se integrišu u sisteme kao što su vetar i solarna energija.

“Reverzibilna hidrocentrala Djerdap 3 mora biti prioritet za Srbiju, taj objekat će imati u budućnosti oko 2,5 gigavata instalisane snage. To je otprilike ukupna flota termocentrala na ugalj”, ocenio je Kalmar.

On je dodao da je EPS od 2000. do danas rekonstruisao sva postrojenja, ali da oni nisu objavili podatak koliko je rekonstrukcijama povećana ukupna snaga EPS-a.

“Ne znam zašto bismo gradili dodatnu termocentralu Kostolac B3, kada smo rekonstrukcijama blokova svaki blok povećali za deset odsto”, rekao je Kalmar.

On je rekao da je CEKOR uradio analizu stvarne cene struje u Srbiji, koja iznosi “onoliko koliko je koštala na mreži kada smo uvozili struju”.

“Kada bi svi troškovi od otvaranja rudnih polja do dekarbonizacije bili prebačeni na EPS, bila bi sigurno 30, a ne pet evrocenti kao što je sada po kilovatu”, rekao je on i dodao da, kada bi se na to dodale takse za ugljen-dioskid, cena bi došla do 40 evrocenti.

Izvor: euractiv.rs